

# Trysil kommune

## Høring av forslag til nye bestemmelser om overføring av myndighet og ny forskrift om saksbehandling i kommunen

| SAKSGANG: |                                 |           |               |            |
|-----------|---------------------------------|-----------|---------------|------------|
| R.f.:     | Utvalg:                         | Møtedato: | Arkivsaksnr.: | Utvalgssak |
| X         | Drifts- og forvaltningsutvalget | 13.08.03  | 03/00976-2    | 066/03     |

Saksbehandler: **Olav Kornstad**

### Saksdokumenter:

1. Landbruksdepartementet: Høring av forslag til nye bestemmelser om overføring av myndighet og ny forskrift om saksbehandling. **Eget vedlegg.**

### Administrasjonens innstilling:

Trysil kommune mener det er riktig at kommunene nå får vedtaksmyndighet i viktige landbrukssaker etter jordlova, skoglova, konsesjonslova og odelslova.

Det vil nå bli et bedre samsvar mellom kommunens ansvar og myndighet i landbrukssektoren. Økt delegasjon vil innebære forenkling både for bruker og for offentlig forvaltning.

- Trysil kommune vil peke på at det bør vurderes å ta inn bestemmelser om hvem som skal være vedtaksmyndighet for driftsenheter med areal i flere kommuner i de nye delegasjonsbestemmelsene
- Trysil kommune vil videre peke på betydninga av at Fylkesmannens Landbruksavdeling opprettholder tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å bistå kommunene på de saksfelt som nå delegeres og til effektiv behandling av saker for kommunal eiendom.

### Drifts- og forvaltningsutvalgets behandling:

Administrasjonens innstilling enstemmig vedtatt

### Drifts- og forvaltningsutvalgets vedtak:

Trysil kommune mener det er riktig at kommunene nå får vedtaksmyndighet i viktige landbrukssaker etter jordlova, skoglova, konsesjonslova og odelslova.

Det vil nå bli et bedre samsvar mellom kommunens ansvar og myndighet i landbrukssektoren. Økt delegasjon vil innebære forenkling både for bruker og for offentlig forvaltning.

- Trysil kommune vil peke på at det bør vurderes å ta inn bestemmelser om hvem som skal være vedtaksmyndighet for driftsenheter med areal i flere kommuner i de nye delegasjonsbestemmelsene

Trysil kommune vil videre peke på betydninga av at Fylkesmannens Landbruksavdeling opprettholder tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å bistå kommunene på de saksfelt som nå delegeres og til effektiv behandling av saker for kommunal eiendom

Trysil, 21.07.2003

Kristian Trengereid  
rådmann

**Saksutredning:**

Landbruksdepartementet (LD) har sendt forslag til nye bestemmelser om overføring av myndighet og ny forskrift om saksbehandling mv. i kommunen på høring. Virkningsdato for de nye reglene er 01.01.04. Høringsfristen er satt til 15.09.03.

LDs høringsbrev følger som eget vedlegg.

Forslaget som nå sendes på høring må ses på bakgrunn av Stortingsmelding nr 19 (2001-2002) «Nye oppgaver for lokaldemokratiet - Regionalt og lokalt nivå.» Formålet med denne stortingsmeldinga er å styrke det lokale sjølstyret, vitalisere lokaldemokratiet, gi kommunene bedre anledning til å se landbrukspolitikken i sammenheng med andre samfunnsoppgaver og samtidig bidra til målretting og effektivisering av statlig virkemiddelbruk.

For å følge opp Stortingsmelding nr 19 oppretta LD prosjektet «Kommuneretta satsing på landbruksområdet». Dette prosjektet gjennomføres i samarbeid med Kommunal- og Regionaldepartementet og Kommunenes Sentralforbund. For å belyse de ulike problemstillingene nærmere er det oppretta fire tematiske underprosjekter under hovedprosjektet. De bestemmelsene som nå er sendt på høring er tema i underprosjektet «Desentralisering av juridiske virkemidler».

Også en del økonomiske virkemidler i landbrukssektoren skal delegeres til kommunene fra neste år. Dette er tema i delprosjektet «Forslag til forvaltningsmodell for økonomiske virkemidler». Investeringsvirkemidlene under Landbrukets Utviklingsfond (LUF), som omfatter midler til miljø og skogbruk, overføres til kommunene. Dette skal gjennomføres ved å nytte en økonomimodell som i hovedtrekk er lik den som i dag gjelder for de direkte tilskuddene, ved at kommunene får vedtaksmyndighet for tildeling av tilskudd, mens utbetaling til den enkelte tilskuddsmottaker skjer sentralt fra Fylkesmannen eller Statens Landbruksforvaltning (SLF).

I delprosjektet «Utvikling av landbrukspolitisk dialog på regionalt / kommunalt nivå» er hovedmålet å utvikle tiltak for en god dialog mellom kommunalt og regionalt nivå slik at kommunene i større grad kan bli en aktiv landbrukspolitisk aktør. Det er bl.a pekt på at kommunale landbruksplaner vil være viktige i denne sammenheng. Ulike former for interkommunalt samarbeid blir også drøfta.

Det siste av delprosjektene omhandler «Rapportering fra kommunene - IKT i landbrukets fagsystemer».

For bedre å sette kommunene i stand til å gjennomføre satsinga på landbruksområdet er det utarbeida nye objektive kriterier for fordeling av statstilskudd til kommunenes landbruksforvaltning. Dette innebærer at landbrukskommunene vil få en større andel av pengene. Dette vil slå positivt ut for Trysil. Midlene er ikke øremerka. Hensikten er å synliggjøre den årlige summen som er tiltenkt landbruksforvaltninga og å fortelle hva staten forventer at kommunene bruker på sin egen landbruksforvaltning.

### **Forslaget til nye bestemmelser om overføring av myndighet**

Forslaget til nye bestemmelser har tittelen «Overføring av myndighet til kommunen, Fylkeslandbruksstyret, Fylkesmannen, Statens Landbruksforvaltning og Bergvesenet etter konsesjonslova, jordlova, odelslova og skogbrukslova».

§ 1 omhandler kommunens myndighet. Kommunene får myndighet til å avgjøre saker etter Jord-, Odels-, Konsesjons- og Skogbruksloven der vedtaksmyndigheten ikke er lagt til andre organer. For kommunene er den viktigste konsekvensen av forslaget at vedtaksmyndighet i saker som i dag avgjøres av fylkeslandbruksstyret i all hovedsak overføres til kommunen:

|                |                                                                     |
|----------------|---------------------------------------------------------------------|
| Konsesjonslova | Søknad om konsesjon.                                                |
| Jordlova       | Søknad om deling av driftsenhet.                                    |
| Skoglova       | Alle saker unntatt saker som gjelder fastsetting av vernskoggrenser |

Det foreslås i tillegg å overføre avgjørelsesmyndighet til kommunene etter flere andre bestemmelser i konsesjonslova, jordlova og odelslova:

|                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Jordlova       | Saker om bruk og omdisponering av dyrka jord (§ 9)<br>Saker om vern av dyrka jord og vanhevd (§ 8).                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Konsesjonslova | Pålegg om å søke konsesjon (§ 20)<br>Forbud mot forringelse av eiendom og unntak fra hogstforbud (§ 27)<br>Tilbaketrekking av konsesjon og fastsetting av frist for salg ved overtredelse av konsesjonsvilkår (§ 23)<br>Frist for å ordne forhold når konsesjon ikke er gitt eller frist for å sørge for omgjøring av overdragelse (§ 25)<br>Forlengelse av frist for videresalg (§ 6). |
| Odelslova      | Kontroll med at bo- og driveplikt blir oppfylt, pålegg om å søke konsesjon og fastsetting av frist for salg (§ 29).                                                                                                                                                                                                                                                                     |

Fylkeslandbruksstyret skal være klageorgan for vedtak truffet av kommunene.

Det foreslås også å overføre avgjørelsesmyndighet for visse saker fra SLF til Fylkesmannen. Dette gjelder saker om tvangsmulkt etter konsesjonslova (§§ 20 og 23) og tvangsgebyr etter jordlova (§ 20).

Det er imidlertid et viktig unntak når det gjelder overføring av vedtaksmyndighet i saker som i dag avgjøres av fylkeslandbruksstyret. Kommunen kan ikke avgjøre saker der kommunen sjøl er eier eller overdrager av eiendom eller har annen tilknytning til den. Dette følger av vanlige regler om habilitet, men er også presisert spesielt i § 1 i bestemmelsene om overføring av myndighet. Men kommunen skal utrede disse sakene på vanlig måte, og deretter oversende dem til den aktuelle vedtaksmyndigheten. Dette går fram av § 1 i Forskrift om saksbehandling m.v.

### **Forslaget til forskrift om saksbehandling i kommunen.**

Det er foreslått enkelte nye bestemmelser i denne forskriften:

Kommunene har ikke lenger plikt til å bruke datasystemer for saksbehandling og statistikk som LD stille til rådighet.

Kommunene må stille til rådighet dokumenter LD ber om for å evaluere praksis. Forskriftens krav om at kommunene må ha personell med jord- og skogbruksfaglig kompetanse oppheves.

### **Kommentarer**

De nye bestemmelsene om overføring av myndighet til kommunen m.v må ses på som en videreføring av den reformen som skjedde i 1994 da kommunene fikk ansvaret for den lokale landbruksforvaltninga. Litt forenkla kan en vel si at nå får kommunene en myndighet som står i mer rimelig forhold til det ansvaret de fikk i 1994. Det er entydig positivt.

En følge av den foreslåtte endringa er at vedtaksmyndigheten nå kommer nærmere bruker, at det blir enklere saksbehandling (et offentlig nivå isteden for to), og at det vil gi innsparing av ressurser i offentlig sektor. Dette er positivt.

Reint generelt vil de nye bestemmelsene få konsekvenser for kommunene med hensyn til saksmengde og behov for ressurser og kompetanse.

Når det gjelder saksmengde og ressursbehov er det flere forhold som kan trekkes inn. For søknad om konsesjon vil det bli en viss reduksjon i antall saker dersom konsesjonsgrensa økes til 100 daa totalt areal / 20 daa jordbruksareal, slik det nå foreligger lovforslag om. Men denne reduksjonen i antall saker vil ikke bli betydelig for alle kommuner, slik LD skriver. En gjennomgang av de konsesjonssakene som er behandla hittil i år i Trysil kommune viser at bare 1 av 16 konsesjonssaker ville vært konsesjonsfri med den foreslåtte økninga i konsesjonsgrense. Det har sammenheng med at det er mange store eiendommer i Trysil. Det er også slik at saksbehandlinga for mindre eiendommer ofte er enklere og raskere enn for store eiendommer. I forbindelse med forslaget til økt grense for konsesjon bør det bemerkes at det ikke vil bli noen endringer i jordlovas delingsregler, så her vil saksmengden bli som før.

Et annet forhold som berører saksmengde og ressursbehov gjelder klagesaker. Enkeltvedtak kan påklages etter Forvaltningslovas regler. Det som kan påklages er ikke bare avslag, men også vilkår, jfr. praksis om vedtak i konsesjonssaker. Eventuell klagebehandling for de sakene som nå delegeres foregikk tidligere på fylkesnivå. Det vil nå bli kommunens oppgave å behandle klager. I praksis betyr det at en del saker vil måtte behandles to ganger, først ordinær behandling, deretter klagebehandling. Dette vil da nødvendigvis gi økt saksmengde i kommunen.

Når en eiendom selges på tvangssalg, skal konsesjonsmyndigheten først fastsette høyeste lovlige pris for eiendommen, i henhold til konsesjonslovas § 1 nr 4. Ved konsesjonsbehandling ellers er pris et sentralt tema, fordi for høy pris kan medføre at det ikke gis konsesjon. Vedtak om høyeste lovlige pris har til nå vært fatta av Fylkeslandbruksstyret eller Fylkesmannen, som konsesjonsmyndighet. Dette er i henhold til Tvangsfullbyrdsloven § 11-44, 3. ledd, der det heter at den myndighet som avgjør konsesjonsspørsmålet har plikt til å fastsette høyeste lovlige pris som vil bli godkjent. Også her vil da kommunen nå få vedtaksmyndighet, og dermed også klagesaker til behandling.

En del driftsenheter har areal i flere kommuner. For disse forekommer det i en del tilfelle søknader om deling etter Jordlova. I forslaget til bestemmelser om delegasjon heter det at Fylkeslandbruksstyret skal fatte vedtak om hvorvidt disse da er å regne som en driftsenhet etter Jordlova, men forslaget sier ikke noe om hvilken av kommunene som skal fatte vedtak i slike tilfelle. I noen tilfelle vil det være naturlig at fylkeslandbruksstyret fatter vedtak. De nye delegasjonsbestemmelsene kunne med fordel hatt bestemmelser om dette.

Praksis til nå har vært at en sak som berører hele driftsenheten har vært behandla i den kommunen der driftssentrum for eiendommen ligger.

Også økonomiske virkemidler delegeres til kommunene. Dette gjelder ikke det som nå er sendt på høring, men det er en del av et helhetsbilde når en skal vurdere konsekvensene. Også dette er positivt, jfr det som nevnt over. Men også dette vil medføre en større arbeidsmengde og et større behov for kompetanse i kommunene.

Det formelle krav om landbruksfaglig kompetanse er foreslått fjerna fra forskriften om saksbehandling m.v. Som nevnt foran vil en konsekvens av den delegasjonen som er foreslått være at behovet for kompetanse øker. Dette kan derfor umiddelbart virke noe inkonsekvent. Men poenget er vel da at kommunene sjøl må sørge for å skaffe seg den kompetansen de har behov for, slik det er tilfelle for andre sektorer i kommunal forvaltning.

Det er viktig for den kommunale landbruksforvaltninga at Fylkesmannen fortsatt kan bistå og ha nødvendig kompetanse på de saksfelt som nå delegeres til kommunene. Det vil være viktig for effektiviteten i den lokale landbruksforvaltninga, og dermed for brukeren.

Som nevnt foran er det et viktig unntak når det gjelder overføring av vedtaksmyndighet i saker som i dag avgjøres av fylkeslandbruksstyret. Kommunen kan ikke avgjøre saker der kommunen sjøl er eier, overdrager eller liknende, kommunen skal kun utrede disse sakene. Både Trysil og flere andre Hedmarkskommuner er store grunneiere, og driver i sum et stort skogbruk. Som følge av dette blir det en god del saker etter de aktuelle lovene for disse eiendommene. Det er viktig at Fylkesmannen og Fylkeslandbruksstyret opprettholder tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å behandle de sakene som følger av dette.

Trysil Kommunes delegasjonsreglement ble vedtatt i 1996. Det er nå foreslått å delegere vedtaksmyndighet i flere landbrukssaker til kommunene. Dersom forslaget blir vedtatt må Trysil kommune gjennomgå den delen av reglementet som gjelder landbrukssaker, punkt 9.4.12 - 9.4.28.

### **Konklusjon:**

Det er positivt at det nå fremmes forslag om ytterligere delegasjon av myndighet til kommunene i landbrukssaker. Dette vil styrke kommunes rolle i forhold til landbruket, noe som er viktig siden landbruket har en sentral betydning for verdiskaping og sysselsetting i Trysil.